

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 10.1. 2007
COM(2007) 2 konč.

**SPOROČILO KOMISIJE SVETU, EVROPSKEMU PARLAMENTU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

**Omejevanje globalnih podnebnih sprememb na 2 stopinji Celzija
Pot do leta 2020 in naprej**

{SEC(2007) 7}
{SEC(2007) 8}

SPOROČILO KOMISIJE SVETU, EVROPSKEMU PARLAMENTU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ

Omejevanje globalnih podnebnih sprememb na 2 stopinji Celzija Pot do leta 2020 in naprej

1. SKLEPNI POVZETEK

Podnebje se spreminja. Da bi spremembe omejili na obvladljivo raven, so potrebni nujni ukrepi. EU mora sprejeti potrebne notranje ukrepe in prevzeti vodilno vlogo na mednarodni ravni, če želi zagotoviti, da povečanje povprečne globalne temperature ne bo preseglo predindustrijskih ravni za več kot 2 °C.

To sporočilo in priložena presoja vpliva kažeta, da je to tehnično izvedljivo in stroškovno opravičljivo, če se bodo glavni onesnaževalci hitro odzvali. Prednosti so veliko večje kot gospodarski stroški.

To sporočilo je naslovljeno na Evropski svet, ki se bo sestal spomladi leta 2007 in ki bo obravnaval celosten in vsestranski pristop politik EU na področju energije in podnebnih sprememb. Nastalo je na podlagi Sporočila iz leta 2005 „Uspešen boj proti svetovnim podnebnim spremembam“, ki je prispevalo dejanska priporočila za podnebne politike EU in določilo ključne elemente za prihodnjo klimatsko strategijo EU. Pri obravnavanju naslednjih korakov politike podnebnih sprememb mora Evropski svet sprejeti odločitve, ki bodo izboljšale pogoje za sklenitev novega svetovnega dogovora, ki bo po letu 2012 nasledil prve obveznosti Kjotskega protokola.

Sporočilo predlaga, da si EU v okviru mednarodnih pogajanj prizadeva za cilj za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v razvitih državah za 30 % do leta 2020 (v primerjavi z ravnmi iz leta 1990). To je potrebno za dosego omejitve 2 °C. Dokler ni sklenjen mednarodni dogovor in ne glede na svoj položaj v mednarodnih pogajanjih se mora EU že zdaj trdno in neodvisno obvezati, da bo do leta 2020 dosegla najmanj 20-odstotno zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v okviru Sistema EU za trgovanje s pravicami do emisije (EU ETS), drugih politik podnebnih sprememb in ukrepov v okviru energetske politike. Ta pristop bo prikazal mednarodno vodilno vlogo EU pri vseh podnebnih vprašanjih. Hkrati bo za industrijo pomenil znak, da se bo ETS izvajal tudi po letu 2012 in bo spodbujal vlaganja v tehnologije za zmanjšanje emisij in nadomestne možnosti z manj ogljika.

Po letu 2020 bodo emisije držav v razvoju presegle emisije razvitega sveta. Do takrat se mora splošna stopnja rasti emisij držav v razvoju počasi zmanjševati, po letu 2020 pa se mora absolutno zmanjšati. To se lahko doseže, ne da bi pri tem vplivali na njihovo gospodarsko rast in zmanjševanje revščine, če se izvajajo številni ukrepi, povezani z energijo in prometom, ki imajo bistven potencial za zmanjševanje emisij in istočasno prinašajo takojšnje gospodarske in socialne prednosti.

Do leta 2050 je treba globalne emisije zmanjšati do 50 % v primerjavi z letom 1990, kar pomeni, da morajo razvite države do leta 2005 emisije zmanjšati za 60–80 %. Tudi številne države v razvoju bodo morale znatno zmanjšati svoje emisije.

Tržni inštrumenti, kot je EU ETS, bodo ključno orodje, s katerim se bo zagotovilo stroškovno najugodnejše doseganje ciljev Evrope in drugih držav. Okvir po letu 2012 mora zagotoviti primerljive medsebojno povezane notranje sisteme trgovanja, pri čemer mora biti EU ETS steber prihodnjega globalnega ogljikovega trga. EU ETS bo po letu 2012 še naprej odprt za ogljikove kupone v okviru mehanizma čistega razvoja in projektov skupnega izvajanja Kjotskega protokola.

EU in države članice morajo sprejeti odločitev o znatnem povečanju vlaganj v razvoj in raziskave na področjih proizvodnje in varčevanja z energijo.

2. PODNEBNI IZZIV: DOSEČI CILJ 2 °C

Prepričljivi znanstveni izsledki kažejo, da so za obvladovanje podnebnih sprememb potrebni nujni ukrepi. Nedavne študije, kot je na primer Sternovo poročilo, potrjujejo zelo visoke stroške, ki bi nastali zaradi neukrepanja. Stroški niso le gospodarski, temveč tudi socialni in okoljski. Še zlasti bodo prizadeli revne v državah v razvoju in razvitih državah. Neukrepanje bo imelo resne posledice za lokalno in globalno varnost. Večina rešitev je že izvedljivih, vendar morajo vlade sedaj sprejeti politike za njihovo uveljavitev. Gospodarski stroški niso le obvladljivi, spopadanje s podnebnimi spremembami prinaša tudi znatne prednosti v drugih pogledih.

Cilj EU je omejitev povečanje povprečne globalne temperature na manj kot 2 °C v primerjavi s predindustrijskimi ravni. To bo omejilo vpliv podnebnih sprememb in možnost obsežne in nepopravljive škode globalnega ekosistema. Svet ugotavlja, da morajo koncentracije toplogrednih plinov v ozračju zato ostati znatno pod 550 ppmv emisij ekvivalenta ogljikovega dioksida. S stabiliziranjem dolgoročnih koncentracij na približno 450 ppmv emisij ekvivalenta ogljikovega dioksida so možnosti 50 %. Globalne emisije toplogrednih plinov bodo zato morale doseči svoje najvišje vrednosti pred letom 2025, nato pa se morajo do leta 2050 zmanjšati za 50 % v primerjavi z ravni iz leta 1990. Svet se je strinjal, da morajo razvite države še naprej imeti vodilno vlogo in si prizadevati za zmanjšanje svojih emisij za 15–30 % do leta 2020. Evropski parlament je predlagal cilj zmanjšanja CO₂ v EU v višini 30 % do leta 2020 in 60–80 % do leta 2050.

Sporočilo opredeljuje možnosti za realistične in učinkovite ukrepe v EU in po svetu, ki bodo pripomogli k uresnitvi cilja 2 °C. Emisije toplogrednih plinov, ki so v presoji vpliva predstavljene kot krivulja, predstavljajo stroškovno učinkovit scenarij za uresničitev cilja 2 °C. Sledijo cilju 30-odstotnega zmanjšanja emisij za razvite države do leta 2020 v primerjavi z ravni emisij iz leta 1990. Kažejo tudi, da ne bo dovolj, da emisije zmanjšajo le razvite države. Emisije držav v razvoju bodo do leta 2020 predvidoma presegle emisije razvitih držav, kar bo več kot nadomestilo vsakršno zmanjšanje v razvitih državah po tem datumu. Zato učinkoviti ukrepi v zvezi s podnebnimi spremembami zahtevajo zmanjševanje rasti emisij toplogrednih plinov v državah v razvoju in izničenje emisij zaradi krčenja gozdov.

Poleg tega trajnostna in učinkovita gozdna politika poveča prispevek gozdov k celotnemu zmanjšanju koncentracij toplogrednih plinov.

3. STROŠKI NEUKREPANJA IN UKREPANJA

V Sporočilu Komisije iz leta 2005 „Uspešen boj proti svetovnim podnebnim spremembam“ je prikazano, da prednosti omejitve podnebnih sprememb zdaleč prekašajo stroške ukrepa. Nedavne raziskave potrjujejo velik vpliv podnebnih sprememb, med drugim na kmetijstvo, ribištvo, dezertifikacijo, biološko raznovrstnost, vodne vire, smrtnostjo zaradi vročine in mraza, obalna območja in škodo, nastalo zaradi poplav.

Porazdelitev vplivov podnebnih sprememb po vsej verjetnosti ne bo enaka. Nekatere regije v EU bodo nesorazmerno prizadete. V Južni Evropi bodo na primer klimatske razmere po vsej verjetnosti povečale pridelek, povišale smrtnost zaradi vročine in poleti negativno vplivale na pogoje za turizem.

Sternovo poročilo ponazarja, da so podnebne spremembe posledica največjega tržnega neuspeha vseh časov. Ker v tržno ceno, ki narekuje naše gospodarsko obnašanje, ni bil vključen strošek podnebnih sprememb, to povzroča neslutene gospodarske in socialne stroške. Stroški neukrepanja, ki so v Sternovem poročilu ocenjeni na 5 do 20 % globalnega BDP, bi nesorazmerno prizadeli najrevnejše, ki imajo najmanj sredstev za ukrepanje, s čimer bi se povečal družbeni vpliv podnebnih sprememb.

Do leta 2030 se pričakuje, da bo svetovni BDP skoraj dvakrat večji kot leta 2005. Rast BDP v glavnih državah onesnaževalkah v razvoju bo še vedno višji kot v razvitih državah. Presoja vpliva kaže, da so globalni ukrepi proti podnebnim spremembam v celoti združljivi s trajnostno globalno rastjo. Za vlaganje v gospodarstvo z manj ogljika bo v obdobju 2013–2030 potrebno približno 0,5 % skupnega globalnega BDP. S tem bi se do leta 2030 globalna rast BDP na leto znižala le za 0,19 %, kar predstavlja majhen delež pričakovane letne stopnje rasti BDP v višini 2,8 %. To je „zavarovalna premija“, ki jo je treba plačati, vendar bi ta znatno zmanjšala tveganje nepopravljive škode, ki bi nastala zaradi podnebnih sprememb. Najbolj pomembno pa je, da bistveno precenjuje trud, ki ga je treba vložiti, saj ne upošteva prednosti za zdravje, večje energetske varnosti in zmanjšane škode zaradi preprečenih podnebnih sprememb.

4. PREDNOSTI UKREPANJA IN POVEZANOST Z DRUGIMI POLITIKAMI

Cene nafte in plina so se v zadnjih treh letih podvojile, sledile pa so jim tudi cene električne energije. Pričakuje se, da bodo cene energije še naprej visoke in se bodo v prihodnje še povečale. Nedavni *Akcijski načrt Komisije o energetske učinkovitosti* prikazuje, da so ukrepi, ki zvišujejo splošno učinkovitost rabe virov, tudi brez upoštevanja spremljajočega zmanjšanja emisij gospodarni.

Presoja vpliva kaže, da bi ukrepi EU za obvladovanje podnebnih sprememb znatno pripomogli k energetske varnosti v EU. Uvozi nafte in plina bi se do leta 2030

zmanjšali za približno 20 % v primerjavi z običajnim scenarijem. Združitev politike podnebnih sprememb z energetske politiko bi pomenila njuno vzajemno krepitev.

Z ukrepi proti podnebnim spremembam bi se zmanjšala tudi onesnaženost zraka. Tako bi na primer zmanjšanje emisij CO₂ v EU za 10 % do leta 2020 ustvarilo velike prednosti za zdravje (približno 8 do 27 milijard evrov). Take politike bi olajšale doseganje strategije EU v zvezi z onesnaženostjo zraka.

Tudi v drugih državah so prednosti podobne. Do leta 2030 nameravajo ZDA, Kitajska in Indija uvoziti vsaj 70 % nafte. Pomanjkanje virov bi lahko povzročilo geopolitične napetosti. Istočasno pa narašča tudi onesnaženost zraka, še zlasti v državah v razvoju. Z zmanjšanjem emisij toplogrednih plinov v drugih državah se bo izboljšala njihova energetska varnost in kakovost zraka.

5. UKREPI V EU

(a) Opredelitev ciljev zmanjšanja emisij

Potencial za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v EU je še vedno velik. Strateški energetski pregled EU predlaga ukrepe, ki bodo ta potencial v veliki meri sprostili. Poleg tega bodo ukrepi, sprejeti v okviru Evropskega programa o podnebnih spremembah in druge politike, ki se trenutno izvajajo, zmanjševale emisije tudi po letu 2012.

EU lahko svoje cilje v zvezi s podnebnimi spremembami doseže le z mednarodnim sporazumom. Notranji ukrepi EU so pokazali, da je emisije toplogrednih plinov možno zmanjšati brez ogrožanja gospodarske rasti in da potrebne tehnologije in politični instrumenti za to že obstajajo. EU bo še naprej izvajala notranje ukrepe za obvladovanje podnebnih sprememb. S tem bo narekovala mednarodna pogajanja.

Svet mora sprejeti predlog EU in držav članic za 30-odstotno zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v razvitih državah do leta 2020 kot del mednarodnega sporazuma, katerega cilj je omejiti globalne podnebne spremembe na 2 °C nad predindustrijskimi ravnmi. Do sklenitve mednarodnega sporazuma in ne glede na svoj položaj v mednarodnih pogajanjih se mora EU že zdaj trdno in neodvisno obvezati za doseganje vsaj 20-odstotnega zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 v primerjavi z letom 1990 v okviru EU ETS, drugih politik podnebnih sprememb in ukrepov v okviru energetske politike. To bo za evropsko industrijo pomenilo znak, da bo po letu 2012 povpraševanje po pravicah z emisijami znatna, kar bo ustvarilo pobude za vlaganja v tehnologije za zmanjšanje emisij in nadomestne možnosti z manj ogljika.

(b) Ukrepi, ki izvirajo iz nastajajoče energetske politike EU

V skladu s Strateškim energetskim pregledom EU bodo konkretni naslednji ukrepi zagotovili konkurenčen, bolj trajnosten in varen energetski sistem ter znatno zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v EU do leta 2020:

- Izboljšanje energetske učinkovitosti EU za 20 % do leta 2020.
- Povišanje deleža obnovljive energije na 20 % do leta 2020.

- Sprejetje politike okoljsko varnega zajema ogljikovega dioksida in njegovega geološkega shranjevanja (CCS), vključno z izgradnjo dvanajstih velikih demonstracijskih obratov v Evropi do leta 2015.

(c) Krepitev EU ETS

EU ETS zajema 45 % vseh emisij CO₂ v EU. Po letu 2013 bo zajemal še večji delež. Ob pregledu EU ETS je treba upoštevati vsaj naslednje možnosti, ki bodo okrepile vlogo sistema:

- Dodeljevanje za več kot pet let z namenom omogočiti predvidljive dolgoročne odločitve o vlaganjih.
- Razširitev sistema na druge pline in sektorje.
- Priznavanje zajema ogljika in njegovega geološkega shranjevanja.
- Uskladitev postopka dodelitve v vseh državah članicah za doseganje neizkrivljene konkurence po vsej Evropi, tudi z večjo uporabo dražbe.
- Povezovanje EU ETS z združljivimi obveznimi sistemi (npr. v Kaliforniji in Avstraliji).

(d) Omejevanje emisij prometa

Emisije prometa v EU še naprej naraščajo, kar izničuje velik del zmanjšanih količin emisij v sektorju odpadkov ter proizvodnih ter energetskih sektorjih. Za namene obvladovanja emisij prometa:

- morata Svet in Parlament sprejeti predlog Komisije za vključitev zračnega prometa v EU ETS.
- mora Svet sprejeti predlog Komisije o odvisnosti davkov na osebne avtomobile glede na stopnje emisij CO₂.
- Prihodnje sporočilo bo obravnavalo emisije CO₂ iz avtomobilov z namenom, da se z obsežnim in celovitim pristopom doseže cilj 120 g CO₂/km za avtomobile do leta 2012. Obravnavane bodo tudi možnosti za dodatna zmanjšanja po letu 2012.
- Okrepiti je treba ukrepe, usmerjene v povpraševanje, kot so opisani v Beli knjigi o evropski prometni politiki za leto 2010 in njihovih pregledih.
- Dodatno je treba omejiti emisije toplogrednih plinov cestnega tovornega in pomorskega prometa ob upoštevanju mednarodnih razsežnosti.
- Zmanjšati je treba življenjski cikel emisij CO₂ goriv za prevoz, vključno s pospešenim razvojem trajnostnih biogoriv in predvsem biogoriv druge generacije.

(e) Zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v drugih sektorjih

Stanovanjske in poslovne stavbe

Energetsko porabo stavb je možno zmanjšati do 30 % z razširitvijo obsega uporabe Direktive o energetske učinkovitosti stavb in uvedbo zahtev EU v zvezi z energetske učinkovitostjo zmožljivosti, ki spodbujajo zelo nizkoenergetske stavbe (kar bi vodilo do njihove splošne razširjenosti do leta 2015). Ker bodo podnebne spremembe prizadele manj razvite dele družbe, morajo vlade predvideti posebne energetske politike za socialna stanovanja.

Plini, ki niso CO₂

Za odpravljanje emisij toplogrednih plinov, ki niso CO₂ in ki predstavljajo 17 % emisij EU, je treba predlagati številne ukrepe, ki vključujejo:

- krepitev izvajanja ukrepov skupne kmetijske politike in Akcijskega načrta EU za gozdove za zmanjšanje emisij zaradi kmetijstva v EU in za spodbujanje biološke sekvestracije;
- določitev omejitev za emisije metana iz plinskih motorjev in premoga, proizvodnje nafte in plina ali njihovo vključitev v EU ETS;
- nadaljnja omejitev ali prepoved uporabe fluoriranih plinov;
- zmanjšanje emisij dušikovega oksida iz procesov zgorevanja in vključitev teh emisij iz večjih obratov v EU ETS.

(f) Raziskave in tehnološki razvoj

V Sedmem okvirnem programu Skupnosti se je proračun za raziskave na področju okolja, energije in prometa za obdobje 2007–2013 povečal na 8,4 milijard evrov. Porabiti jih je treba pravočasno, da se spodbudi razvoj čistih tehnologij energije in prevoza, ki bodo čim prej uporabni, in da se poglobi znanje o podnebnih spremembah in njihovih vplivih. Proračun za raziskave je treba po letu 2013 ponovno povečati, kar mora vzpodbuditi podobna prizadevanja držav. Strateški akcijski načrt za energetske tehnologije in Akcijski načrt za okoljske tehnologije je treba izvajati v celoti. Še naprej je treba spodbujati javno-zasebno partnerstvo.

(g) Kohezijska politika

Strateške smernice za kohezijo, sprejete oktobra leta 2006, spodbujajo trajnostni promet in energijo ter okoljske tehnologije in ekološke inovacije s finančno podporo iz strukturnih in kohezijskega sklada. Te ukrepe je treba vključiti v operativne programe.

(h) Drugi ukrepi

EU mora proučiti vse možne načine za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov in za zagotovitev okoljske in gospodarske usklajenosti sprejetih ukrepov. V drugem poročilu Skupine za konkurenčnost, energijo in okolje na visoki ravni je navedeno, da je treba analizirati izvedljivost vseh potencialnih političnih ukrepov, ki bi lahko

spodbujali trgovinske partnerje EU k izvajanju učinkovitih ukrepov za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov¹.

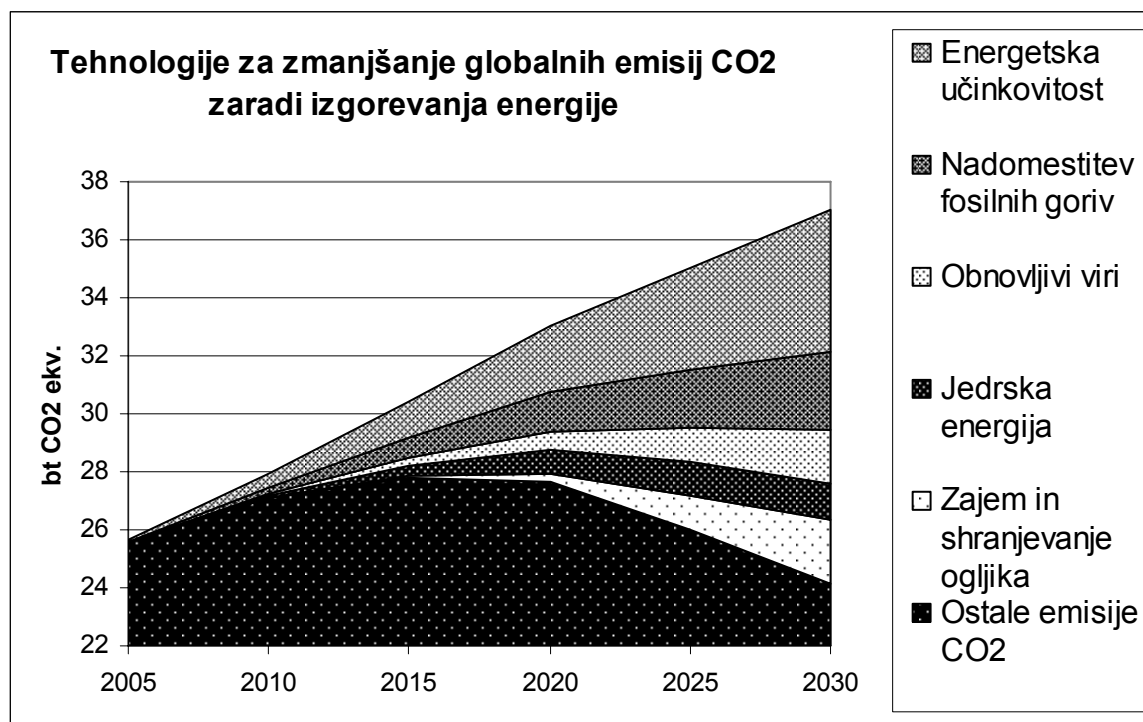
EU bi morala nadaljnje okrepiti ozaveščenost javnosti, da se zave posledic svojih dejanj na podnebne spremembe, in jih spodbuditi k sodelovanju pri zmanjševanju teh vplivov.

6. MEDNARODNI UKREPI V GLOBALNEM BOJU PROTI PODNEBNIM SPREMEBAM

Boj proti podnebnim spremembam je lahko uspešen le z ukrepanjem na globalni ravni. Za dosego cilja 2 °C se morajo mednarodne razprave premakniti s točke retoričnosti proti pogajanjem o konkretnih obveznostih. EU mora sprejeti okvirni sporazum, ki bo zajel mednarodne prednostne naloge, in se organizirati tako, da bo zavzela enoten položaj EU in izvajala enotno politiko s prepričljivim in doslednim pristopom v času, ko bo to potrebno, tako da bo doprinos EU znaten. Potrebne bodo različne delovne metode usklajevanja in mednarodnega ukrepanja.

Osnova za dosego takega sporazuma je dana. V državah, ki niso ratificirale Kjotskega protokola, na primer ZDA in Avstralija, se vedno bolj zavedajo nevarnosti podnebnih sprememb. Regionalne spodbude za omejevanje emisij toplogrednih plinov so čedalje bolj prisotne. Bolj kot pristop nekaterih vlad je dolgoročen pristop gospodarstva, ki postaja gonilna sila v boju proti podnebnim spremembam. Zahteva se koherenten, stabilen in učinkovit politični okvir za pomoč pri odločanju glede vlaganj. Večina tehnologij za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov že obstaja ali pa so na višji razvojni stopnji in lahko zmanjšajo emisije (glej graf 1). Pri dolgoročnih sporazumih je treba pridobiti podporo glavnih onesnaževalcev in tako zagotoviti njihov nadaljnji razvoj.

¹ Strateški pregled energetske politike, ki jo je izvedla Komisija in ki je bila sprejeta istočasno s Sporočilom, se prav tako nanaša na ukrepe trgovinske politike, ki prispevajo k temu.

Vir: JRC-IPTS, POLES

6.1. Ukrepi razvitih držav

Razvite države so odgovorne za 75 % obstoječih industrijskih toplogrednih plinov v atmosferi in za 51 %, če vključimo krčenje gozdov (po večini v državah v razvoju). Poleg tega razpolagajo s tehnološkimi in finančnimi zmogljivostmi za zmanjšanje svojih emisij. Razvite države si morajo zato v naslednjem desetletju najbolj prizadevati.

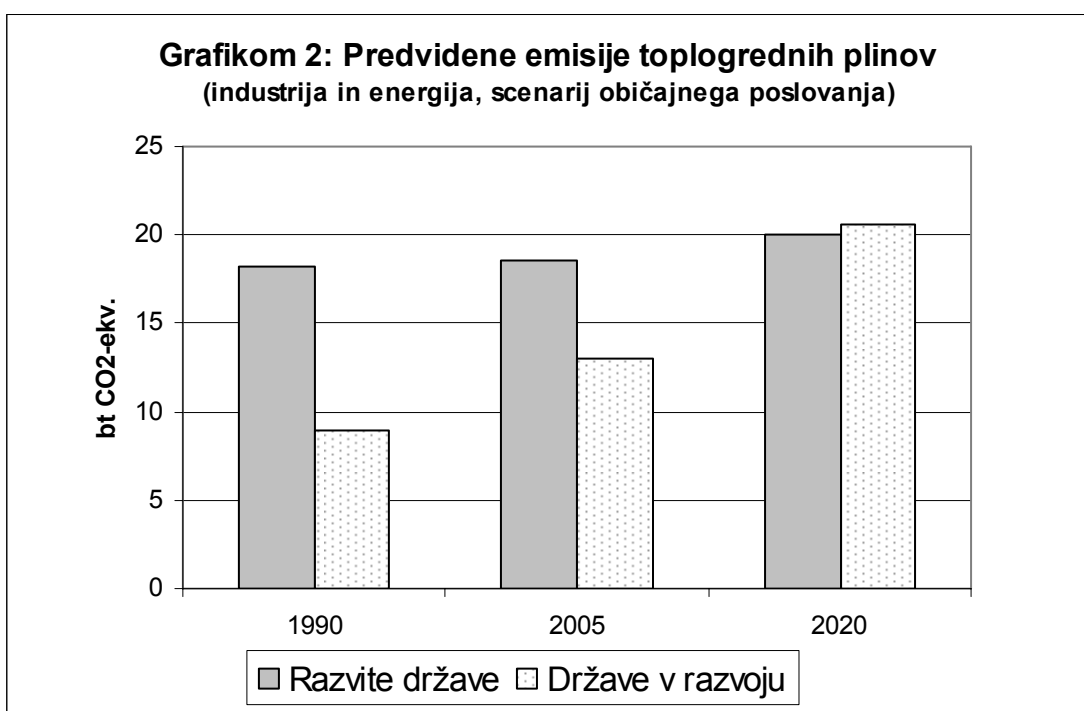
Še bolj kot EU imajo razvite države, ki niso ratificirale Kjotskega protokola, velike možnosti za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov. Za dosego cilja 2 °C mora EU predlagati, da se razvite države v okviru mednarodnega sporazuma po letu 2012 zavežejo, da bodo do leta 2020 zmanjšale svoje emisije za 30 % v primerjavi z letom 1990. Sistemi trgovanja z emisijami bodo ključno orodje, ki bo zagotovilo, da lahko razvite države dosežejo svoje cilje na stroškovno učinkovit način. Sistem, kot je EU ETS, se razvijajo tudi drugod. Nacionalne sisteme trgovanja s primerljivimi cilji je treba med seboj povezati in tako zmanjšati stroške doseganja ciljev.

Okvir po letu 2012 mora vsebovati zavezujoča in učinkovita pravila za nadzor in izvrševanje obveznosti, da jih bodo spoštovale vse države in da ne bo odstopanj, kot je bilo nedavno opaženo.

6.2. Ukrepi v državah v razvoju

V bližnji prihodnosti morajo razvite države sprejeti bistvene ukrepe za zmanjšanje svojih emisij. Ker pa se gospodarstva in emisije v državah v razvoju povečujejo tako absolutno kot tudi relativno, bodo do leta 2020 povzročale več kot 50 % svetovnih emisij (glej graf 2). Zato samo ukrepi razvitih držav ne bodo le neučinkoviti, temveč preprosto ne bodo zadoščali, tudi če bi te drastično zmanjšale emisije. Zato je nujno,

da začnejo države v razvoju, še zlasti glavne razvijajoča gospodarstva, po letu 2020 čim prej zmanjševati rast svojih emisij v *absolutnem merilu*. Poleg tega se je treba bolj zavzeti za ustavitev emisij zaradi krčenja gozda. To je povsem izvedljivo in ne ogroža gospodarske rasti ali zmanjševanja revščine. Gospodarska rast in omejevanje emisij toplogrednih plinov sta povsem združljiva. Presoja vpliva kaže, da bo skupni BDP držav v razvoju „s podnebno politiko“ v letu 2020 nekoliko nižji (1 %) kot BDP držav „brez podnebne politike“. Dejansko je razlika še manjša, če ne celo negativna, saj ne zajema preprečene škode, ki bi nastala zaradi podnebnih sprememb. Predvideva se, da se bo v istem času BDP na Kitajskem in v Indiji podvojil in se povečal za približno 50 % v Braziliji. V naših prizadevanjih, da države v razvoju spodbudimo k ukrepanju, bomo bolj prepričljivi, če vse glavne razvite države znatno zmanjšajo svoje emisije.

Vir: JRC-IPTS, POLES

Zaradi prizadevanj številnih držav v razvoju so s politikami, ki obravnavajo gospodarska, varnostna ali lokalna okoljska vprašanja, se je rast emisij toplogrednih plinovže močno zmanjšala. Države v razvoju imajo na voljo številne politične možnosti, pri katerih prednosti prevladajo nad stroški.

- Obravnavanje nizke produktivnosti rabe energije in posledično zmanjšanje vedno večje skrbi zaradi stroškov energije in energetske varnosti.
- *Politike obnovljive energije* so pogosto stroškovno učinkovite in pokrivajo potrebe po električni energiji na podeželju.
- *Politike kakovosti zraka* izboljšujejo zdravje ljudi.
- *Metan* iz odlagališč, nahajališč premoga, razpadajočih organskih odpadkov in drugih virov je cenovno ugoden vir energije.

Take politike je možno okrepiti z dobrimi praksami pri oblikovanju in načrtovanju politik in tehnološkim sodelovanjem. Tako bodo države v razvoju imele pomembnejšo vlogo pri prizadevanjih za globalno zmanjšanje. EU bo nadaljevala in okrepila svoja prizadevanja za tako sodelovanje.

Za spodbuditev držav v razvoju k nadaljnjim ukrepom so na voljo številne možnosti.

(a) Nov pristop k mehanizmu čistega razvoja (CDM)

Mehanizem čistega razvoja v okviru Kjotskega protokola je treba racionalizirati in razširiti. Mehanizem trenutno zajema investicijske kupone za projekte zmanjšanja emisij v državah v razvoju, ki razvitim državam omogočijo, da izpolnijo svoje cilje. Ob tem prihaja do znatnega pretoka kapitala in tehnologije. Obseg mehanizma bi lahko razširili tako, da bi zajemal vse sektorje v državi, pri čemer bi se lahko izdajali kuponi za emisije v primeru, če bi celotni sektor v državi presegel vnaprej določen emisijski standard. Vendar pa lahko razširjen mehanizem deluje le, če obstaja povečana potreba po kuponih, kar pa se bo zgodilo le, če se bodo vse razvite države zavezale za znatno zmanjšanje.

(b) Izboljšan dostop do financiranja

Vlaganja v nove proizvodne oblike električne energije v državah v razvoju morajo predvidoma doseči več kot 130 milijard evrov letno, da bodo podprla gospodarsko rast. Veliko večino teh virov bodo ustvarile najpomembnejše države v razvoju. Nova oprema bo uporabna več desetletij in bo določala emisije toplogrednih plinov po letu 2050. Biti mora na najvišji tehnološki ravni, saj bo le tako nudila edinstveno priložnost za zmanjšanje emisij v državah v razvoju.

Za močno zmanjšanje emisij CO₂ v elektroenergetskem sektorju bodo potrebna dodatna vlaganja v višini približno 25 milijard evrov na leto. Te vrzeli se ne da zapolniti niti z mehanizmom čistega razvoja (niti ob njegovi razširitvi, kot je predlagano zgoraj, niti z razvojnimi pomočmi). Potrebna bo združitev mehanizma, razvojnih pomoči, inovativnih mehanizmov financiranja (kot je sklad EU za energetske učinkovitost in obnovljive energije), namenskih kreditov mednarodnih finančnih inštitucij in prizadevanj tistih držav v razvoju, ki razpolagajo s temi sredstvi. Prej ko se zapolni ta vrzel, manjša bo rast emisij držav v razvoju.

(c) Sektorski pristop

Druga možnost je uvedba sektorskega trgovanja z emisijami na ravni podjetij v tistih sektorjih, kjer obstaja možnost nadziranja emisij in zagotavljanja skladnosti, še zlasti v sektorjih, ki so veliki potrošniki energije (kot je proizvodnja električne energije, aluminij, železo, jeklo, cement, rafinerije, celuloza in papir), od katerih se večina srečuje z mednarodno konkurenco. Taki sistemi so lahko globalni ali državni. Državne sisteme v državah v razvoju je treba povezati s sistemi v razvitih državah, cilje zajetih posamičnih sektorjev pa postopoma zviševati, da se bodo približali tistim, zastavljenim v razvitih državah. To bi omejilo tudi prenos proizvodnih obratov z visokimi emisijami iz držav, v katerih velja obveznost zmanjšanja emisij, v države, kjer te obveznosti ni.

(d) Količinske omejitve emisij

Države, ki dosežejo raven razvoja, ki je podoben tistemu v razvitih državah, se morajo zavezati, da bodo zmanjšale emisije v skladu z državno ravniyo razvoja, emisijami na prebivalca, potencialom za zmanjšanje emisij in tehničnimi ter finančnimi zmožnostmi za izvajanje nadaljnjih omejitev emisij in ukrepov za njihovo zmanjšanje.

(e) Najmanj razvite države brez obveznosti

Najmanj razvite države bodo nesorazmerno prizadete zaradi vplivov podnebnih sprememb. Zaradi njihove nizke stopnje emisij toplogrednih plinov zanje ne smejo veljati obveznosti zmanjšanja emisij. EU bo še povečala sodelovanje z najmanj razvitimi državami in jim pomagala premagovati izzive v zvezi s podnebnimi spremembami, med drugim z ukrepi za okrepitev varnosti preskrbe s hrano, zmogljivosti za opazovanje podnebnih sprememb, obvladovanja tveganja, pripravljenosti in odziva v primeru nesreč. Zaradi problemov, ki so posledica podnebnih sprememb, bodo potrebovale razvojno pomoč. Dodatna podpora bo potrebna za najbolj prizadete države, da se bodo lahko prilagodile na podnebne spremembe. EU in drugi jim morajo podpirati pri pogostejši uporabi mehanizma čistega razvoja .

6.3. Drugi elementi

Prihodnji mednarodni sporazum mora obravnavati tudi naslednje:

- Tehnološke spremembe zahtevajo nadaljnje *mednarodne sodelovanje na področju raziskav in tehnologije*. EU mora znatno okrepiti svoje sodelovanje na področju raziskav in tehnologije s tretjimi državami. To mora vključevati obsežne tehnološke predstavitvene projekte v ključnih državah v razvoju, še zlasti zajem ogljikovega dioksida in njegovo geološko shranjevanje. Mednarodno sodelovanje na področju raziskav mora pomagati pri količinskih opredelitvah regionalnih in krajevnih vplivov podnebnih sprememb in razvoju ustrezne strategije prilagajanja in ublažitve. Poleg tega mora med drugim obravnavati medsebojno odvisnost oceanov in podnebnih sprememb.
- Emisije, ki nastanejo zaradi neto izgubljenih gozdnih površin, je treba v dveh desetletjih povsem ustaviti in jih nato izničiti. Možnosti za *odpravljanje krčenja gozdov* vključujejo učinkovite mednarodne in nacionalne gozdne politike, povezane z gospodarskimi spodbudami. Potrebni so obsežni pilotni projekti za raziskavo učinkovitega pristopa, ki združuje ukrepe v državah in mednarodno podporo.
- Ukrepi za pomoč državam, da se prilagodijo na neizbežne posledice podnebnih sprememb, bodo morali biti sestavni del prihodnjega globalnega sporazuma. Pri javnih in zasebnih naložbah je treba upoštevati nujnost prilagoditve na vplive podnebnih sprememb. S prizadevanjem za izvajanje Akcijskega načrta EU o spremembi podnebja in razvoju, ki bo pregledan leta 2007, mora EU okrepiti zaveznitvo z državami v razvoju na področjih prilagajanja na podnebne spremembe in njihove ublažitve.

- *Mednarodni sporazum o standardih energetske učinkovitosti*, ki vključuje ključne države proizvajalke naprav, bo koristil dostopu do trga in pomagal zmanjšati emisije toplogrednih plinov.